

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1661) i zmieniony zarządzeniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 5419) oraz z dnia 6 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4974).

Aktualna zmiana zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 polega na:

- 1) korekcie załącznika nr 3 „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony” w zakresie uzupełnienia/aktualizacji zagrożeń dla: zatoczek łamliwego, bolenia pospolitego, kozy pospolitej, kielba białopłetwego, traszki grzebieniastej, kumaka nizinnego, wilka, bobra, wydry, kozioroga dębosza, jelonka rogacza, pachnicy dębowej, w oparciu o wykonane uzupełnienia stanu wiedzy o tych gatunkach;
- 2) zmianie załącznika nr 4 „Cele działań ochronnych” w zakresie doszczegółowienia celów dla wszystkich przedmiotów ochrony w obszarze w oparciu o wskaźniki i parametry wynikające z metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Potrzeba zmiany załącznika nr 4 Cele działań ochronnych dla wszystkich siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony w obszarze wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

1. indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
2. kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;

3. indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
4. indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądany stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atributy i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, konkretne miary wskaźników.

Cele ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków sformułowano na podstawie następujących danych:

1. Dokumentacja do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (BULiGL w Gorzowie Wlkp. 2012).
2. Stachowiak i in. 2015. Uzupełnienie stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 (w zakresie inwentaryzacji źródeł zanieczyszczeń w zlewni rzeki Płoni oraz inwentaryzacji i określenia stanu populacji wydry) i Dolna Odra PLH320037 (w zakresie inwentaryzacji wydry i kozioroga dębosza) opracowanych w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09-00 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”.
3. Katarzyna Kozyra – Zyskowska 2022. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony wilka w obszarze PLH320037.
4. Klejdysz Tomasz 2021. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony pachnicy dębowej i jelonka rogacza w obszarze PLH320037.
5. Raporty monitoringu PMS (2016, 2021) dla jelonka rogacza na stanowisku „Słoneczne Wzgórza”.

6. Raczyński Tomasz 2019. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony zatoczek łąmliwego w obszarze PLH320037.
7. Rek T., Kaliciuk J. 2021. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego w obszarze PLH320037.
8. Wziątek Bogdan 2020. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony kozy, bolenia i kielba białopłetwego w obszarze PLH320037.
9. Bartoszewicz Magdalena 2020. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony bobra europejskiego w obszarze PLH320037.

Należy mieć na uwadze, iż szczegółowe cele dla wybranych przedmiotów ochrony (siedlisk przyrodniczych oraz wybranych gatunków) zostały sporządzone w oparciu o pierwotną dokumentację PZO dla obszaru PLH320037 (BULiGL w Gorzowie Wlkp. 2012), która nie zawierała szczegółowych danych dot. oceny stanu (dokonano jedynie oceny wybranych stanowisk siedlisk). Dokumentacja ta zawiera ponadto mało precyzyjne dane dot. powierzchni czy stanu populacji dla siedlisk oraz wybranych gatunków zwierząt. Ponadto była sporządzana w okresie dopiero opracowywanych metodyk PMS (2010 – 2015). Aktualnie trwają prace w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o 13 siedliskach przyrodniczych, wyniki tych prac pozwolą dokonać weryfikacji SDF, weryfikacji zagrożeń, celów oraz działań ochronnych. Uwzględniając powyższe w przypadku wybranych przedmiotów ochrony przy formułowaniu szczegółowych celów zrezygnowano z opisu wybranych wskaźników (w większości pomocniczych/fakultatywnych), dla których tutaj Organ nie dysponuje wystarczającymi danymi.

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi – nie określono celu dla wskaźnika pomocniczego „gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/wrzosowiska”.

3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic – nie określono celów dla wskaźnika kardynalnego „maksymalna głębokość występowania ramienic” oraz dla wskaźników dodatkowych: „konduktywność”, „plankton”.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „odczyn wody”, „plankton”.

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) – nie określono celu dla wskaźnika kardynalnego „gatunki charakterystyczne – włosieniczniki” (w obszarze występuje podtyp siedliska bez włosieniczników).

3270 Zalewane muliste brzegi rzek – nie określono celu dla wskaźnika pomocniczego „struktura przestrzenna płatów siedliska”.

6120* Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe – nie określono celu dla wskaźnika pomocniczego „zachowanie strefy ekotonowej”.

6210* Murawy kserotermiczne – nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „zachowanie strefy ekotonowej”, „liczba gatunków storczykowatych”.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – nie określono celu dla wskaźnika pomocniczego „wojłok (martwa materia organiczna)”.

6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) – nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „wojłok (martwa materia organiczna)”, „zachowanie płatów lokalnie typowych”.

6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) - nie określono celów

dla wskaźników pomocniczych: „wojłok (martwa materia organiczna)”, „udział dobrze zachowanych płatów siedliska”.

Ponadto, z uwagi na stwierdzone w okresie letnim 2022 roku zanieczyszczenie Odry skutkujące m.in. masowym śnięciem ryb uznano potrzebę ponownej weryfikacji szczegółowych celów dla gatunków ryb (koza, boleń, kieł białopłetwy) po przeprowadzeniu ponownych badań opartych na metodykach GIOŚ na znanych stanowiskach występowania ww. gatunków. Powyższe uwzględniono przy formułowaniu celów działań ochronnych dla ww. gatunków oraz dokonano stosownej zmiany w załączniku nr 5 do zarządzenia z 2014 r. polegającej na uzupełnieniu stanu wiedzy w tym zakresie.

Na podstawie art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych, o którym mowa w ust. 1, umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu. Zgodnie z art. 28 ust. 9 powyższe przepisy stosuje się również w przypadku zmiany planu zadań ochronnych.

W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w dniu 2022 r. podał do publicznej wiadomości informację o:

- sporządzeniu projektu zmiany planu zadań ochronnych,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania do niego uwag i wniosków do dnia

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 2022 (sygnatura: WOPN.6320.16.2022 PW):

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęło uwag i wniosków ze strony społeczeństwa, które rozważono, wprowadzając w przypadku uwag uzasadnionych zmiany do projektu. Uwagi rozpatrzono w sposób następujący:

Lp.	Data wpływu	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia

Projekt zmiany zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135), z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr z dnia